

Preses relīze
Tūlītējai izplatīšanai
Luksemburgā, 16. decembrī

ES revidenti: “ES finansētiem ieguldījumiem lidostās ir vāja atdeve”

Šodien Eiropas Revīzijas palātas (ERP) publicētajā ziņojumā konstatēts, ka ES finansēti ieguldījumi lidostās nav devuši iecerētos rezultātus un tiem ir bijusi vāja atdeve. Tā kā trūka pienācīgas plānošanas un prognozēšanas, saka ES revidenti, tad dažas no finansētajām lidostām atradās pārāk tuvu blakus viena otrai, un daži būvprojekti bija pārāk lieli attiecīgajam lidmašīnu un pasažieru skaitam.

“Mēs konstatējām, ka dažas lidostas nebija ilgtermiņā ienesīgas, dažas nepietiekami izmantoja un dažas – neizmantoja nemaz,” komentēja ERP atbildīgais loceklis Džordže Pufans [George Pufan]. “Eiropas gaisa satiksme līdz 2030. gadam dubultosies. Ja Eiropa vēlas būt gatava šim papildu pieprasījumam, gan Komisijai, gan dalībvalstīm jāuzlabo veids, kādā tās iegulda mūsu lidostās: jāfinansē tikai tās lidostas, kuras ir ienesīgas un kurām ieguldījumi ir reāli vajadzīgi”.

ES revidenti pārbaudīja ieguldījumu projektus 20 lidostās – Grieķijā, Igaunijā, Itālijā, Polijā un Spānijā –, kuras saņēma vairāk nekā 600 miljonus EUR no ES naudas 2000.–2013. gadā. Revidenti novēroja, ka tikai puse šo lidostu spēja pierādīt vajadzību pēc ES finansētiem ieguldījumiem un ka finansēto infrastruktūru bieži nepietiekami izmantoja (infrastruktūru apmēram 38 miljonu EUR vērtībā neizmantoja vispār).

Tikai pusē no revidētajām lidostām palielinājās pasažieru skaits, savukārt vairāk nekā pusei šo lidostu gaisa satiksmes pieauguma prognozes bija ievērojami pārspīlētas. Kordovā, piemēram, 2013. gadā ceļoja mazāk nekā 7 000 pasažieru, lai gan prognoze bija 179 000. Turklāt lielākajā daļā lidostu bija maz pierādījumu tam, ka uzlabojusies klientu apkalpošana vai ka radīti reģiona līmeņa sociāli ekonomiski ieguvumi, piemēram, radītas papildu darbavietas.

Septiņas no revidētajām lidostām – galvenokārt lidostas, kuru pasažieru skaits gadā nesasniedz 100 000 – nespēj darboties finansiāli neatkarīgi, un bez publiskā atbalsta tām būs jācīnās par izdzīvošanu. Grieķijā, piemēram, Kastorijas ieņēmumi 2005.–2012. gadā bija 176 000 EUR, bet tie krietni sarūk, ja ņem vērā 7,7 miljonus EUR lidostas uzturēšanas izmaksas šajā pašā laika posmā. Revidenti secināja, ka vēl papildu 16,5 miljonus EUR, ko ieguldīja Kastorijas skrejceļa paplašināšanā (šis skrejceļš nekad vēl nav izmantots tā tipa gaisa kuģiem, kādiem tas bija paredzēts) nevar uzskatīt par publisko līdzekļu efektīvu izmantojumu.

Lielākajā daļā revidēto lidostu revidenti konstatēja būvdarbu un infrastruktūras piegādes kavējumus. Vidējais termiņa kavējums bija gandrīz divi gadi. Gandrīz pusē lidostu tika pārsniegtas izmaksas, kas nozīmēja, ka dalībvalstīm nācās izdot gandrīz 100 miljonus EUR vairāk no valsts budžetiem nekā sākotnēji plānots.

Revidenti konstatēja, ka dalībvalstis nepietiekami koordinēja finansējumu. Piemēram, Grieķijā, Igaunijā, Itālijā un Spānijā nebija stratēģiska ilgtermiņa lidostas attīstības plāna. Turklāt Komisija finansējumu nepietiekami pārraudzīja un parasti nezina, kuras lidostas ir saņēmušas finansējumu un cik liels tas ir bijis. Tāpēc Komisijai nav skaidra priekšstata par visiem ES ieguldījumiem, kas tiek piešķirti lidostām, un Komisijai ir ierobežotas iespējas uzraudzīt un pārliecināties par to, ka politiskās nostādnes tiek pareizi izstrādātas un ieviestas.

Šī preses relīze sagatavota, lai sniegtu kopsavilkumu par galvenajām atziņām Eiropas Revīzijas palātas pieņemtajā īpašajā ziņojumā. Tā pilns teksts ir pieejams Palātas tīmekļa vietnē: www.eca.europa.eu.

ECA Press

Damijan Fišer – preses sekretārs

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

Tālr.: (+352) 4398 45410 Mobilais tālr.: (+352) 621 55 22 24

E-pasts: press@eca.europa.eu @EUAuditorsECA YouTube: EUAuditors ECA eca.europa.eu

Piezīmes izdevējiem

ERP publicē īpašos ziņojumus visu gadu, un tajos ir atspoguļoti atsevišķu ES budžeta jomu vai vadības aspektu revīziju konstatējumi.

Šajā īpašajā ziņojumā Nr. 21/2014 “**Vāja ieguldīto līdzekļu atdeve ES finansētajās lidostu infrastruktūrās**” ir analizēti ES finansēti ieguldījumi lidostu infrastruktūrā un ir pārbaudīts, vai bija pierādīta vajadzība pēc ieguldījumiem, vai būvdarbus pabeidza termiņā un budžeta robežās un vai jauno vai atjaunināto infrastruktūru pilnībā izmantoja. Tāpat revīzijā, ko veica no 2013. gada maija līdz 2014. gada oktobrim, novērtēja, vai ieguldījumu rezultātā ir palielinājies pasažieru skaits, vai ir uzlabojusies klientu apkalpošana un vai finansētās lidostas bija finansiāli dzīvotspējīgas.

2000.–2013. gada plānošanas periodos ES piešķīra apmēram 4,5 miljardus EUR lidostu infrastruktūrai, izmantojot līdzekļus no Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF), Kohēzijas fonda (KF) un Eiropas transporta tīkla (*TEN-T*). Vairāk nekā 2,8 miljardi EUR bija no ERAF un KF, un 75 % no tiem ieguldīja Grieķijā, Itālijā, Polijā un Spānijā.

Revīzijā galvenā uzmanība tika pievērsta 20 ES finansētām lidostām piecās dalībvalstīs (trijām Grieķijā, divām Igaunijā, piecām Itālijā, divām Polijā un astoņām Spānijā). Kopā no ERAF un KF 2000.–2006. un 2007.–2013. gada plānošanas periodos šīm lidostām piešķirtais ES finansējums bija 666 miljoni EUR. Revidētā summa bija 460 miljoni EUR.

ES revidentu secinājumi

ES finansētiem ieguldījumiem lidostās bija vāja atdeve. Finansēja pārāk daudz lidostu, kuras bieži vien atradās tuvu cita citai, un daudzos gadījumos ES finansētā infrastruktūra bija pārmērīgi liela. Tikai pusei revidēto lidostu izdevās palielināt pasažieru skaitu, savukārt uzlabojumi klientu apkalpošanā netika mērīti vai nebija konstatējami.

ES revidentu ieteikumi

- **Komisijai** 2014.–2020. gada plānošanas periodā jānodrošina, lai dalībvalstīs lidostu infrastruktūrai paredzēto ES finansējumu piešķirtu tikai tām lidostām, kuras ir finansiāli dzīvotspējīgas un attiecībā uz kurām ieguldījumu nepieciešamība ir atbilstoši novērtēta un uzskatāmi parādīta. Tāda pieeja Komisijai būtu arī jāīsteno, apstiprinot darbības programmas un veicot to uzraudzību.
- **Dalībvalstīm** jāizstrādā saskaņoti reģionālie, valstu un starpvalstu plāni lidostu attīstībai, lai tādējādi novērstu jaudas pārpalikumu, dublēšanos un nesaskaņotus ieguldījumus lidostu infrastruktūrā.

Šim ziņojumam pievienotajās Komisijas atbildēs darīts zināms, ka pēc šīs revīzijas Komisija nenoliedzami ir guvusi pieredzi un attiecīgajos tiesību aktos 2014.–2020. gada plānošanas periodam īsteno ievērojami citādu pieeju.